

Pelastustoimi ja varautuminen

Jakelun mukaan

Kainuun alueen pelastustoimen pelastustoiminnan palvelutasossa olevat huomattavat epäkohdat, selvityspyyntö PSAVI/1757/2021
Kainuun pelastuslaitoksen selvitys 13.6.2022
Toimenpiteet Kainuun alueen pelastustoimen pelastustoiminnan palvelutasossa olevien huomattavien epäkohtien korjaamiseksi, päätös PSAVI/1757/2021
Kainuun pelastuslaitoksen toimenpiteet, selvitys 7.12.2023
Hallintopäätöksen tekemiseen liittyvä kuuleminen, PSAVI/1757/2021
Kainuun hyvinvointialueen lausunto 28.2.2024
Kainuun hyvinvointialueen pelastustoimen pelastustoiminnan palvelutasossa olevat huomattavat epäkohdat, päätös PSAVI/1964/2024
Suunnitelma Kainuun hyvinvointialueen pelastustoimen suorituskyvyn parantamiseksi 25.6.2024

Kainuun hyvinvointialueen pelastustoimen suunnitelma suorituskyvyn parantamiseksi

Taustaa

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto pyysi Kainuun alueen pelastustoimelta selvitystä pelastustoiminnan palvelutasossa olevista huomattavista epäkohdista selvityspyynnöllä 9.3.2022. Alueen pelastustoimelta pyydettiin selvitystä ja näkemystä pelastustoiminnan palvelutason riittävydestä liittyen ensimmäisen yksikön ja pelastustoiminnan kiireellisten tehtävien ruutukohtaisiin toimintavalmiusaikojen toteutumisiin. Lisäksi alueen pelastustoimelta pyydettiin kokonaisvaltaista selvitystä siitä, miten ja missä aikataulussa aluehallintoviraston esittämien ongelmaruutujen pelastustoiminnan palvelutaso (nopea avunsaanti) saadaan korjattua lain edellyttämälle vähimmäistasolle sekä vastaamaan niitä onnettomuusuhkia ja riskejä, joita pelastustoimen alue on riskianalyyssissään todennut. Kainuun alueen pelastustoimi vastasi aluehallintoviraston selvityspyyntöön 13.6.2022.

Kainuun alueen pelastustoimi totesi selvityksessään, että pelastustoimen alueella on kolme riskiluokan II riskiruutua, joissa pelastustoimen ensimmäinen yksikkö ei ole saavuttanut kohdetta toimintavalmiusohjeessa (SM 21/2012) määritellyssä tavoiteajassa. Näistä riskiruuduista yhdessä ei myöskään pelastustoiminnan toimintavalmiuden vähimmäistavoiteaika ole täyttynyt viiden vuoden tarkastelujaksolla 2017–2021. Edellä mainitut

riskiruudut sijaitsevat Kajaanin Nakertajan kaupunginosassa sekä Sotkamossa Terrafamen kaivosalueella ja Katinkullan alueella.

Pelastuslaitos kertoi näkemyksensä, että pelastustoimen alueella sijaitseviin kolmeen ongelmaruutuun tulleista tehtävistä kaikkia ei ole tavoitettu säädetyssä tavoiteajassa. Toimintavalmiusaikojen ylityksistä huolimatta ongelmaruutujen alueilla ei ole aiheutunut vakavaa vaaraa ja alueille tulleet tehtävät on pystytty hoitamaan tehokkaasti pienistä toimintavalmiusajan ylityksistä huolimatta.

Aluehallintovirasto totesi vastineessaan Kainuun alueen pelastustoimen selvitykseen, että palvelutasossa esiintyy pelastustoiminnan osalta pelastustoimen järjestämislain (613/2021) 18 §:n tarkoittamia huomattavia epäkohtia. Alueen pelastustoimi esitti selvityksessään aluehallintovirastolle toimenpiteitä, joilla pelastustoiminnan palvelutaso voidaan saattaa pelastuslain vaatimalle tasolle. Aikatauluja toimenpiteiden toteutukselle ei kuitenkaan esitetty. Tästä johtuen aluehallintovirasto asetti toimenpiteiden toteuttamiselle määräajan vuoden 2023 loppuun.

Kainuun hyvinvointialueen pelastustoimi toimitti aluehallintovirastolle selvityksen 7.12.2023 vastineeksi 29.8.2022 annettuun päätökseen, Toimenpiteet Kainuun alueen pelastustoimen pelastustoiminnan palvelutasossa olevien huomattavien epäkohtien korjaamiseksi, päätös PSAVI/1757/2021. Vastineessa pelastustoimi toi esille useita erilaisia jo tehtyjä ja suunnitteilla olevia toimenpiteitä sekä niiden vaikutuksia tavoittamattomien riskiruutujen paremman tavoittamisen edistämiseksi. Pelastuslaitos esitti näkemyksensä selvityksessä käsitellyistä riskiruuduista, että riskiruutuihin tulleet pelastustehtävät on pystytty hoitamaan tehokkaasti ja, että Terrafamen osalta riskiluokan II tehtäviin ennätetään edelleen toimintavalmiusohjeen mukaisella tavalla.

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston kokonaisarvion mukaan Kainuun hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutaso ei ollut pelastustoimen järjestämisestä annetun lain (613/2021) 3 §:n mukaisesti suunniteltu ja toteutettu siten, että pelastustoimen palvelut pystytään hoitamaan mahdollisimman tehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla, ja että onnettomuus- ja vaaratilanteessa tarvittavat toimenpiteet voidaan suorittaa viivytyksettä ja tehokkaasti. Kokonaisarvio perustui ohjaavaan lainsäädäntöön, pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeeseen sekä aluehallintoviraston asiasta tekemiin selvityksiin.

Tästä johtuen Pohjois-Suomen aluehallintovirasto velvoitti hallintolain (434/2003) mukaisen kuulemisen 7.2.2024 jälkeen pelastustoimen järjestämisestä annetun lain (613/2021) 18 §:n nojalla Kainuun hyvinvointialueen korjaamaan järjestämisvastuulleen kuuluvat pelastustoimen palveluita koskevat huomattavat epäkohdat viimeistään

31.12.2024 mennessä ja seuraamaan riskiruutuun tulleiden tehtävien tavoittamista ongelmien poistumiseksi. Aluehallintovirasto lisäksi edellytti pelastustoimen järjestämisestä annetun lain (613/2021) 18 §:n nojalla Kainuun hyvinvointialueen laatimaan suunnitelman pelastustoiminnan palvelutason parantamiseksi ja toimittamaan sen aluehallintovirastolle 30.6.2024 mennessä. Suunnitelmasta tuli käydä ilmi, miten hyvinvointialue aikoo vastata pienten kuntataajamien kasvavaan tavoittamattomien riskiruutujen lukumäärään.

Hyvinvointialueen suunnitelma pelastustoimen suorituskyvyn parantamiseksi

Kainuun hyvinvointialueen pelastustoimi toimitti aluehallintovirastolle suunnitelman Kainuun hyvinvointialueen pelastustoimen suorituskyvyn parantamiseksi 25.6.2024 vastineeksi 6.3.2024 annettuun päätökseen, Kainuun hyvinvointialueen pelastustoimen pelastustoiminnan palvelutasossa olevat huomattavat epäkohdat, päätös PSAVI/1964/2024. Suunnitelmassaan pelastustoimi toi esille erilaisia keinoja ja ajatuksia, miten suorituskykyä voidaan tulevaisuudessa kehittää ja keinoja, joilla niin sopimuspalokuntatoimintaan kuin päätoimiseen henkilöstöön voitaisiin saada lisää henkilöstöä.

Kainuun hyvinvointialueen pelastustoimen suorituskyky perustuu välittömässä lähtövalmiudessa olevaan päätoimiseen henkilöstöön, varalla olevaan sopimushenkilöstön ja vapaalla olevaan sopimushenkilöstöön. Välittömän lähtövalmiuden paloasemat sijaitsevat, Kajaanin lisäksi, Sotkamossa, Kuhmossa, Suomusalmella ja Paltamossa. Näillä neljällä paikkakunnilla päivystää tyypillisesti kaksi pelastajaa. Kainuun kuntien alueella pelastusyksikkö tavoittaa tehtävän keskimäärin kahdella pelastajalla. Varallaoloon perustuvilla Ristijärven, Hyrynsalmen ja Vuolijoen alueilla tehtävät tavoitetaan keskimäärin kolmella sopimushenkilöllä. Puolangalla tehtäviin osallistuu keskimäärin yksi henkilö.

Sotkamossa, Kuhmossa, Suomusalmella ja Paltamossa eli paloasemilla, joilla päivystää päätoimisia pelastajia (tyypillisesti 2), on pelastustoimen kiireellisten tehtävien hoitamiseen osallistunut ajankohdalla 2023-4/2024 päätoimisten lisäksi keskimäärin 0-3 sopimushenkilöä tehtävää kohden. Osassa tehtävistä vahvuus on ollut korkeampi. Tämä saattaa liittyä korotettuun hälytysrahaan, joka oli poikkeuksellisen korkealla tasolla kesällä 2023.

Sopimushenkilöstön osallistumiseen pelastustoimen tehtäviin vaikuttaa monet tekijät. Tällaisia tekijöitä ovat mm.:

- pieneksi koettu hälytysraha;
- vuoden 2023 syksyllä voimaan tullut ohje pelastustoimen sukellus- ja pintapelastustoiminnasta, jonka myötä fyysisen kelpoisuuden vaatimukset (FireFit -indeksi) tiukentuivat;

- tiukentuneet poikkeusluvan ehdot, jonka takia päätoiminen henkilöstö ei voi aina osallistua tehtäville lepoaikavaatimusten vuoksi;
- tehtävien ajoittuminen suurelta osin päivääikaan, jolloin sopimushenkilöstö on omissa töissään;
- väestön ikääntyminen ja yleinen väestömuutos Kainuun alueella;
- sopimuspalokuntalaisten käyttö pelastajien viransijaisina työvuoroissa.

Kokonaisuutena Kainuun sopimushenkilöstön lukumäärä on laskenut poikkeuksellisen rajusti viimeisen 20 vuoden aikana. Pelastustoimen resurssit ovat vähentyneet noin 78 % verrattuna vuoden 2006 tilanteeseen. Vuonna 2006 sopimushenkilöstöä oli yhteensä 216, kun vuonna 2024 pelastustoimintaan osallistujia on jäljellä 47.

Pelastustoimintaan osallistuvan päätoimisen henkilöstön rekrytointi on osoittautunut haasteelliseksi. Tehtävään kelpoisen työvoiman löytäminen on tällä hetkellä historiallisen vaikeaa, koska työvoimatarve on kasvanut kaikilla pelastuslaitoksilla. Pelastuslaitoksella on ollut useita tehtäviä avoinna viime vuosina, joihin ei ole saatu riittävästi hakijoita. Kainuun ulkopuolelta virkoja on hakenut keskimäärin 2–3 henkilöä. Osa tehtävistä onkin jouduttu täyttämään pelastajan tehtävään epäpätevillä henkilöillä.

Keskeisiksi toimenpiteiksi pito- ja vetovoiman parantamiseksi vuosina 2024–2027 hyvinvointialue on suunnitellut seuraavaa viittä toimenpidettä:

1. Pelastuslaitoksen palkkaohjelma ja operatiivisen henkilöstön kokonaispalkkaus käynnistetään pikaisesti. Tämä parantaa pelastuslaitoksen pito- ja vetovoimaa, työmotivaatiota ja kokonaispalkkaus helpottaa työvuorosuunnittelua ja harjoittelua.
2. Täyttämättä olevat pelastajan virat avataan haettavaksi. 24 h asemille avataan seitsemän pelastajan virkaa. Virkaan valitulle annetaan mahdollisuus valita asemapaikkansa joustavasti.
3. Pienille asemille, Puolanka ja Hyrynsalmi, avataan yleistyöajassa olevat pelastustoimintakelpoisen kalustonhoitajan virat, joilta ei vaadita pelastajan kelpoisuutta. Tarkoituksena on tehostaa sopimushenkilöstön toimintaa ja rekrytointia.
4. Palvelutasopäätöksen mukaiset uudet virat avataan haettavaksi. Jokaiselle 24 h asemalle on tarkoitus saada vähintään 1+3 vahvuus vuoteen 2027 mennessä. Tämä mahdollistaa pienempien asemien tukemisen.
5. Henkilöstön asemasiirtoja tehostetaan. Puolankaa ja Hyrynsalmea tuetaan Paltamon ja Suomussalmen paloasemilta yhteensä 0+2 vahvuudella. Paloasemat on tarkoitus miehittää 0+1 vahvuudella päivääajaksi, jolloin tehtäviä on eniten.

Keskeisiksi tukitoimenpiteiksi vuosille 2024–2027 hyvinvointialue on suunnitellut seuraavaa neljää toimenpidettä:

1. Sopimushenkilöiden määrää pyritään lisäämään perustamalla Kajaaniin sopimuspalokunta, kehittämällä rekrytointikeinoja 4/2024 alkaneen projektin avulla, lisäämällä sopimushenkilöiden lähijohtamista ja tiedottamista sekä ottamalla sopimushenkilöt mukaan palkkaohjelmaan.
2. Ilma-alusten käyttöä harva-alueen palvelujen tuottamisessa selvitetään.
3. Sidosryhmäyhteistyötä lisätään, jolloin koko henkilöstö osallistuu aktiivisesti sopimushenkilöstötoiminnan tukemiseen ja väestön kannustamiseen mukaan palokuntatoimintaan. Vapaaehtoisjärjestöjen käyttöä lisätään tukitehtävissä sekä koulutetaan järjestöjä pelastustoimen tukitehtäviin.
4. Työhyvinvointia ja työssä jaksamista kehitetään lisäämällä lähijohtamista säännöllisillä asemapalavereilla sekä kehittämällä asemaverkkoa ja luopumalla epäterveellisistä tiloista.

Kainuussa tehtyjen laskelmien mukaan lakisääteisten palvelujen tuottamiseksi Kainuun hyvinvointialueelle tarvitaan yli 30 uutta pelastajaa vuoteen 2029 mennessä. Mikäli tämä tarve täytetään pätevyyden omaavilla työntekijöillä, vaatisi se keskimäärin kuuden pelastajan vuosittaista rekrytointia. Tämän resurssin saamista Kainuuseen ei helpota se tosiasia, että kaikilla pelastuslaitoksilla on pula pelastajista.

Aluehallintoviraston johtopäätökset ja ratkaisu

Sovellettavat oikeusohjeet ja arviointiperusteet

Pelastuslain (379/2011) 2a §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetään pelastustoimen viranomaisten kiireellisistä tehtävistä, joiden tarkoituksena on pelastaa ja suojata ihmisiä, omaisuutta ja ympäristöä onnettomuuden uhatessa tai sattua sekä rajoittaa onnettomuudesta aiheutuvia vahinkoja ja lieventää onnettomuuden seurauksia (pelastustoiminta). Lain 27 §:n 2 momentissa säädetään hyvinvointialueen pelastustoimen ja pelastuslaitoksen tehtävistä muun muassa, että hyvinvointialue päättää, millä tavoin pelastuslaitos huolehtii alueellaan pelastustoimintaan kuuluvista tehtävistä.

Kainuun hyvinvointialue vastaa hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 7 §:n 1 momentin mukaisesti muun muassa sille lailla säädettyjen tehtävien hoitamisesta, hyvinvointialueen asukkaan laissa säädettyjen oikeuksien toteutumisesta sekä järjestettävien palvelujen yhdenvertaisesta saatavuudesta sekä tuottamisen ohjauksesta ja valvonnasta. Pelastustoimen järjestämisestä annetun lain (613/2021) 3 §:n 1 momentin mukaan hyvinvointialueen tulee huolehtia siitä, että pelastustoimen palvelutaso vastaa kansallisia, alueellisia ja paikallisia tarpeita ja onnettomuusuhkia sekä muita uhkia. 2 momentin mukaan pelastustoimen palvelut on suunniteltava ja toteutettava siten, että ne voidaan hoitaa mahdollisimman tehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella

tavalla, ja että onnettomuus- ja vaaratilanteissa tarvittavat toimet voidaan suorittaa viivytyksettä ja tehokkaasti.

Pelastustoimen järjestämisestä annetun lain 17 §:n 2 momentin mukaan aluehallintovirasto valvoo pelastustointia sekä pelastustoimen palvelujen saatavuutta ja tasoa toimialueellaan. Saman lain 18 §:n mukaan aluehallintoviraston tehtävänä on valvoa, että hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutaso on riittävä. Jos palvelutasossa on aluehallintoviraston arvion mukaan huomattavia puutteita tai epäkohtia eikä niitä korjata aluehallintoviraston asettamassa määräajassa, aluehallintovirasto voi määräajassa velvoittaa hyvinvointialueen oikaisemaan sen, mitä on tehty tai lyöty laimin. Määräyksen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Laki aluehallintovirastoista (896/2009) 20 §:n 1 momentin mukaan aluehallintovirasto voi sakon uhalla, teettämisuuhalla tai keskeyttämisuuhalla velvoittaa asianomaisen noudattamaan käskyä tai kieltoa, jonka aluehallintovirasto tai siltä pakkokeinoasiassa virka-apua pyytävä muu viranomais on toimivaltansa mukaisesti antanut.

Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen (21/2012) mukaan ohjeen tarkoituksena on ohjata pelastustoimen suunnittelua ja järjestämistä. Suunnitteluohjeessa niin ikään linjataan, että sitä voidaan käyttää myös pelastustoiminnan kokonaistehokkuuden arvioinnissa. Hämeenlinnan hallinto-oikeus on 11.6.2020 antamansa päätöksen (pätösnumero 20/0563/1) johtopäätösosiossa todennut, että vaikka sisäministeriön antamat ohjeet eivät ole sitovia, aluehallintovirasto on voinut käyttää ohjetta apuna arvioidessaan pelastuslain mukaisten edellytysten täyttymistä. Hallinto-oikeus on lisäksi todennut, että kun pelastuslain tarkoittama pelastustoiminta ei lain sisältämän määritelmän mukaan käsitä onnettomuuksia yleisesti ehkäisevää toimintaa, tätä toimintaa ei voida ottaa huomioon pelastustoiminnan tehokasta ja tarkoituksenmukaista järjestämistä arvioitaessa. Tätä puoltaa myös sisäministeriön hallinto-oikeudelle 7.10.2019 antama lausunto asiasta, suunnitteluohje ei tunnista onnettomuuksien ehkäisyn toimenpiteiden käyttöä toimintavalmiusaikatavoitteen korvaajana riskiruoudessa.

Palvelutason riittävyyden arviointi

Aluehallintovirasto valvoo toimintavalmiusaikojen vähimmäistavoitteen (50 %) toteutumista Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen (21/2012) mukaisesti alueellaan. Mikäli riskiruututarkastelu osoittaa, että tarkasteluvuonna ja sitä aiempina kolmena vuonna ensimmäisen yksikön toimintavalmiusajan ruutukohtainen toimintavalmiusaikatavoite kiireellisissä tehtävissä on jäänyt alle asetetun 50 %:n vähimmäistavoitteen jokaisena neljänä peräkkäisenä tarkasteluvuotena,

muodostaa riskiruutu ns. ongelmaruudun. Ongelmaruututarkastelun tarkoituksena on osoittaa ne riskiruudut ja alueet, joissa toimintavalmiusajan toteutuma jää jatkuvasti alle asetetun 50 %:n vähimmäistavoitteen ja on siten systemaattista. Näiden riskiruutujen ja niistä mahdollisesti muodostuvien yhtenäisten alueiden (kaupunginosien) pelastustoiminnan palvelutason voidaan katsoa olevan riittämätöntä.

Aluehallintovirasto on tarkastellut pienten kuntataajamien tavoittamattomia riskiruutuja Pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilastoon PRONTO kirjattujen tietojen pohjalta aikavälillä 2020–2024. Tarkastelun perusteella hyvinvointialueen pienissä kuntataajamissa on tällä hetkellä useita tavoittamattomia riskiruutuja eikä tilanteen voida odottaa paranevan lähiaikoina huomioiden Kainuun alueen resurssiongelmat. Huonoin tilanne on tällä hetkellä Sotkamossa, Puolangalla ja Vuolijoella, joihin on jo muodostunut tai uhkaa muodostua ongelmaruutuja. Liitteessä on esitetty tavoittamattomat riskiruudut tarkemmin.

Edellä mainittujen paikkakuntien nimiä esiintyy myös hyvinvointialueen suunnitelman kohdissa, joissa käsitellään henkilöstön osallistumista pelastustoimen tehtäviin. Näillä on siis selvä yhteys. Hyvinvointialueen tulee panostaa henkilöstöön parantaakseen tavoittamattomien riskiruutujen tavoitettavuutta.

Pelastustoimen suorituskyvyn parantaminen

Hyvinvointialueen suunnitelmassa on esitetty useita erilaisia tapoja parantaa pelastustoimen suorituskykyä. Aluehallintoviraston arvion mukaan osa esitetyistä tavoista on toteuttamiskelpoisia ja saattaa edesauttaa uuden henkilöstön palkkausta ja suorituskyvyn parantamista, mutta osaa hyvinvointialueen tulee vielä tarkastella uudelleen. Tällainen on esimerkiksi ensisijaisissa toimenpiteissä esitetty tapa 3, Pienille asemille, Puolanka ja Hyrynsalmi, avataan yleistyöajassa olevat pelastustoimintakelpoisen kalustonhoitajan virat, joilta ei vaadita pelastajan kelpoisuutta. Tarkoituksena on tehostaa sopimushenkilöstön toimintaa ja rekrytointia.

Aluehallintovirasto muistuttaa hyvinvointialuetta hallintokantelun (PSAVI/2616/2017) ratkaisusta. Hallintokantelu koski Kainuun pelastuslaitoksen päätoimisen pelastustoimintaan osallistuvan henkilöstön tutkintoja sekä kelpoisuutta osallistua pelastustoimintaan. Ratkaisussa tuotiin esille muun muassa seuraavaa:

”Pelastustoimintaan osallistuvilta pelastuslaitoksen päätoimiselta miehistöltä, alipäällystöltä ja päällystöltä vaadittavia virkaa tai tehtävää vastaavia tutkintoja ja muuta kelpoisuutta koskevat normit ovat selkeitä ja yksiselitteisiä. Päätoiminen palvelussuhde pelastuslaitokseen ja osallistuminen pelastuslaitoksen palveluksessa pelastustoimintaan, ovat sellaiset tekijät, joiden täyttyessä

edellytetään pelastuslaitoksen pelastustoimintaan osallistuvalla päätoimisella henkilöstöllä säädettyjä erityisiä kelpoisuusvaatimuksia. Se, miten paljon henkilö tehtävässään osallistuu pelastustoimintaan, ei ole ratkaisevaa, kuten ei myöskään se, millä virka tai tehtävänimikkeellä henkilö työskentelee tai se, mitä muuta työtä kuin pelastustoimintaan osallistumista henkilö pelastuslaitoksen palveluksessa tekee.

Pelastuslain tai pelastustoimesta annetun valtioneuvoston asetuksen perusteella ei ole mahdollisuutta poiketa kelpoisuusvaatimuksista muutoin kuin sisäministeriön myöntämän erivapauden nojalla. Laki kunnallisesta viranhaltijasta antaa tietyin ehdoin mahdollisuuden poiketa erityisistä kelpoisuusvaatimuksista yksittäistapauksessa, mutta tällöinkin vain ottaen määräaikaiseen virkasuhteeseen.”

Aluehallintovirasto tuo myös esille, että hyvinvointialueen suunnitelmassa ei ole esitetty toimenpiteitä Vuolijoen Otanmäkeen muodostuvien ongelmaruutujen tavoittamiseksi. Yhdestä Otanmäessä sijaitsevasta riskiruudusta on jo muodostunut ongelmaruutu eikä ruudun tai Otanmäen tavoitettavuuden voida odottaa paranevan ilman kehittäviä toimenpiteitä. Tästä johtuen hyvinvointialueen tulee huomioida myös Vuolijoen alue pelastustoimen suorituskyvyn parantamiseen tähtäävässä suunnitelmassaan. Aluehallintoviraston arvion mukaan Kajaaniin perustettava uusi sopimuspalokunta tai sopimushenkilöstön lisäys Vuolijoelle eivät helpota tilannetta Otanmäen riskiruutujen tavoittamisessa pitkän etäisyyden takia.

Palvelutason valvonta

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston kokonaisarvion mukaan Kainuun hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutaso ei ole pelastustoimen järjestämisestä annetun lain (613/2021) 3 §:n mukaisesti suunniteltu ja toteutettu siten, että pelastustoimen palvelut pystytään hoitamaan mahdollisimman tehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla, ja että onnettomuus- ja vaaratilanteessa tarvittavat toimenpiteet voidaan suorittaa viivytyksettä ja tehokkaasti. Kokonaisarvio perustuu ohjaavaan lainsäädäntöön, pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeeseen sekä aluehallintoviraston asiasta tekemiin selvityksiin.

Hyvinvointialueen pienissä kuntataajamissa on useita tavoittamattomia riskiruutuja, joiden lukumäärän voidaan odottaa lisääntyvän tulevina vuosina huomioiden Kainuun alueen resurssiongelmat. Erityisesti Sotkamossa, Puolangalla ja Vuolijoella on riskiruutuja, joista ilman korjaavia toimenpiteitä uhkaa muodostua lähivuosina ongelmaruutuja tai on jo muodostunut.

Aluehallintoviraston on aihetta ja tarkoituksenmukaista valvoa toimintavalmiusaikojen vähimmäistavoitteen (50 %) toteutumista Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen (21/2012) mukaisesti Kainuun pelastuslaitoksen alueelle suuntautuvan valvonnan yhteydessä. Mikäli ongelmat riskiruutujen tavoittamisessa eivät korjaannu hyvinvointialueen suunnitelmassa esittämien toimenpiteiden myötä, aluehallintovirasto tulee pelastustoimen järjestämisestä annetun lain 18 §:ssä säädetyllä tavalla velvoittamaan hyvinvointialueen pelastustoimen saattamaan palvelut laissa vaaditulle tasolle.

Aluehallintovirasto ottaa tulevassa valvonnassaan huomioon pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen päivityksen. Päivityksen myötä alueen riskiruutuihin saattaa tulla yksittäisiä muutoksia.

Lisätietoja

Lisätietoja asiasta antaa pelastusylitarkastaja Jarno Soisalo, jarno.soisalo@avi.fi tai puhelimitse +358 295 016 628.

Johtaja Petteri Koskinen

Pelastusylitarkastaja Jarno Soisalo

Liitteet Kainuun hyvinvointialueen tavoittamattomat riskiruudut B- ja C-luokan paloasemien alueella

Jakelu Kainuun hyvinvointialueen pelastustoimi

Tiedoksi Kainuun hyvinvointialueen pelastuslaitos
Sisäministeriön pelastusosasto
Ylijohtaja Kaisa Ainasoja, Pohjois-Suomen aluehallintovirasto

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Postiosoite: PL 6, 13035 AVI
Puhelinvaihe: 0295 016 000
kirjaamo.pohjois@avi.fi | www.avi.fi

Kainuun hyvinvointialueen tavoittamattomat riskiruudut B- ja C-luokan paloasemien alueella

Taulukko 1. Riskiruutujen tavoittaminen B-luokan paloasemien alueella Kainuussa, ensimmäinen yksikkö.

Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikatavoitteiden täytyminen

Kunta	Ruuduntunniste (ID-nro)	Riskiluokka	Tehtävien lukumäärä	2020			2021			2022			2023			2024*		
				Täytty mis-%	Ajan mediaani		Tehtävien lukumäärä	Täytty mis-%	Ajan mediaani		Tehtävien lukumäärä	Täytty mis-%	Ajan mediaani		Tehtävien lukumäärä	Täytty mis-%	Ajan mediaani	
Paltamo	361619	III	1	0	20:21													
Sotkamo	333940	II	5	0	32:03	5	0	28:00	2	0	40:46	2	0	29:28				
	346784	II	4	25	11:14													
	346785	II				2	0	12:36										
	347451	II	3	33	10:50	7	14	12:04				6	33	10:08				
	347452	II	1	0	11:03										1	0	10:18	
	333939	III	1	0	35:58	1	0	29:39	2	0	38:02	1	0	28:49				
	346107	III				1	0	40:41										
	347453	III				1	0	42:03										
Suomussalmi	402830	II	1	0	10:58													
	402831	II																
	404177	II	3	33	12:58										9	44	10:41	

* Tiedot haettu aikaväliltä 1.1.-15.9.2024.

Taulukko 2. Riskiruutujen tavoittaminen C-luokan paloasemien alueella Kainuussa, ensimmäinen yksikkö.

Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikatavoitteiden täytyminen

Kunta	Ruudunneste (ID-nro)	Riskiluokka	2020			2021			2022			2023			2024*		
			Tehtävien lukumäärä	Täyttymis-%	Ajan mediaani	Tehtävien lukumäärä	Täyttymis-%	Ajan mediaani	Tehtävien lukumäärä	Täyttymis-%	Ajan mediaani	Tehtävien lukumäärä	Täyttymis-%	Ajan mediaani	Tehtävien lukumäärä	Täyttymis-%	Ajan mediaani
Hyrynsalmi	387286	II				4	25	12:16	1	0	11:02				2	0	12:22
	387287	II															
Puolanka	400747	II							3	33	11:43	1	0	31:46	1	0	10:48
	400748	II	2	0	12:14				4	0	23:15	1	0	11:50	3	0	11:43
	401422	II										12	33	33:34	2	0	24:26
	400746	III										2	0	49:28			
	401421	III															
Vuolijoki, Kajaani	344021	II				2	0	15:29	1	0	18:52	1	0	16:42	3	0	18:06
	344695	II										2	0	16:57			
	344020	III							1	0	21:29						

* Tiedot haettu aikaväliltä 1.1.-15.9.2024.

Tämä asiakirja PSAVI/1964/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PSAVI/1964/2024 har godkänts elektroniskt

Hyväksyjä Koskinen Petteri E 02.10.2024 13:09

Esittelijä Soisalo Jarno 02.10.2024 11:39